

RIPPIKOULUN MALLIOHJESÄÄNTÖ

Yleisperustelut

Kirkkojärjestys edellyttää (KJ 3:3), että kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto hyväksyy seurakunnalle rippikoulun ohjesäännön. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Mallisäännön yhteyteen on kirjoitettu kirkkojärjestyksen rippikouluun liittyvät säännökset.

Yksityiskohtaiset perustelut

2 § Piispainkokouksen hyväksymän rippikoulusuunnitelman mukaisesti ohjesääntö edellyttää, että seurakunnassa laaditaan:

- 1) rippikoulun paikallisuunnitelma
- 2) rippikoulutyön vuosisuunnitelma ja
- 3) yksittäisten rippikoulujen toteutussuunnitelmat.

Paikallisuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja sitä arvioidaan vähintään vuosittain. Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 antaa ohjeet paikallisuunnitelman tekemiselle. Paikallisuunnitelman hyväksyy seurakunta- tai kirkkoneuvosto. Rippikoulujen ohjaajatiimit laativat yksittäisten rippikoulujen toteutussuunnitelmat edellä mainittujen suunnitelmien pohjalta.

Rippikoulu on koko seurakunnan yhteinen tehtävä, joten seurakunnan eri työntekijöiden ja vapaaehtoisten on tärkeää olla mukana suunnittelussa ja toteutuksessa. Rippikoulujen suunnittelussa on huolehdittava yhteydenpidosta paikkakunnan eri yhteistyökumppaneihin kuten kouluihin.

Rippikouluista vastaava työntekijä laatii vuosisuunnitelman, jossa näkyvät tulevan kauden rippikouluryhmät sekä niiden ohjaajatiimit ja keskeiset päivämäärät: aloitus, intensiivijakso, konfirmaatio sekä yhteydet seurakunnan muuhun toimintaan ja rippikoululaisten perheisiin.

3 § Rippikoulun ohjaajina toimivat työntekijät ja vapaaehtoiset sen mukaan mitä kirkkojärjestyksessä on asiasta säädetty ja rippikoulun ohjesäännössä määrätty. Ohjesääntöön voidaan mainita eri työntekijäryhmät kuten nuorisotyöohjaajat, kanttorit, diakoniatyöntekijät, varhaiskasvatuksen työntekijät, harjoittelijat, kausi- ja kesätyöntekijät ja vapaaehtoiset, jotka seurakunnassa osallistuvat rippikouluun. Vastaavasti ohjesäännössä voidaan todeta, että rippikouluun osallistuvat seurakunnan työntekijät ja vapaaehtoiset ja tarkemmat tiedot rippikouluun osallistuvista työntekijöistä ja vapaaehtoisista sisällytetään paikallisuunnitelmaan. Rippikoulun ohjaajatiimejä muodostettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota kasvatuksen ammattilaisten riittävään määrään.

Rippikoulu toteutuu parhaiten silloin, kun rippikoulun ohjaajat laativat toteutussuunnitelman yhdessä isosten ja muiden vapaaehtoisten kanssa. Tavoitteena on, että rippikoulun suunnitteluun osallistuvat myös rippikoululaiset ja heidän huoltajansa.

4 § Rippikouluikäisille nuorille on annettava riittävän ajoissa tietoa rippikoulun käymisen mahdollisuuksista.

Ohjesäännössä on otettu huomioon ne nuoret, jotka käyvät omaa ikäluokkaansa nuorempina peruskoulua ja haluavat tulla rippikouluun heille tutun ikäryhmän mukana. Kirkkoon kuulumattoman

konfirmoinnissa ja hänen liittymisessään kirkkoon on muistettava uskonnonvapauslain asettama 15 vuoden ikäraja.

5 § Yhden rippikouluryhmän koko on enintään 25.

Seurakunta- tai kirkkoneuvosto voi poikkeustapauksessa päättää ryhmäkoon ylittämisestä, kun siihen on erityisen painavat syyt. Seurakunta- tai kirkkoneuvosto voi päättää niistä edellytyksistä, joilla kirkkoherra voi kiireellisissä tapauksissa päättää ryhmäkoon ylittämisestä. Tällaisia ovat esimerkiksi tilanteet, jolloin nuori siirtyy toiseen 25 hengen rippikouluryhmään kesken rippikoulukauden eikä seurakunta- tai kirkkoneuvoston koollekutsuminen ole tarkoituksenmukaista. Erityisryhmien ryhmäkojen ohjeet löytyvät rippikoulusuunnitelmasta. Maahanmuuttajien rippikouluissa ryhmäkoon on oltava riittävän pieni.

7 § Seurakunta vastaa rippikoulun arvioinnista. Rippikoulua kehitetään arvioimalla sen paikallista toteutumista sekä yksittäisen rippikoulun että koko seurakunnan rippikoulutyön osalta. Rippikoulun arviointia tehdään eri tasoilla: yksittäisen rippikoululaisen, ohjaajien ja vapaaehtoisten sekä koko prosessin näkökulmista.

Osana rippikoulun arviointia käytetään valtakunnallista nuorten itsearviointilomaketta. Erilaisten yksilö- ja ryhmäarviointimenetelmien monipuolinen hyödyntäminen toimii rippikoulun kehittämisen pohjana. Paikallisuunnitelmaan kirjataan tarkemmin rippikoulun arvioinnin periaatteet.

8 § Seurakunnissa on säännöllisesti ilmoitettava mahdollisuudesta osallistua yksityisrippikouluun. On tilanteita jolloin nuoren/aikuisen osallistuminen ryhmämuotoiseen rippikouluun ei ole mahdollinen. Mahdollisuus yksityisrippikouluun koskee sekä yli 15-vuotiaita että heitä, jotka rippikoulun päättymisvuonna täyttävät vähintään 15 vuotta tai ovat saaneet kirkkoherralta erityisluvan osallistua rippikouluun aiemmin.

9 § Seurakunnan tulee huolehtia aikuisrippikoulun järjestämisestä. Aikuisrippikoulun kesto on piispa kokouksen päätöksellä 8 § 15.9.2004 20 tuntia. Seurakunta voi määrätä tätä pidemmästä kestosta ohjesäännössään.

11 § Kun rippikoululainen osallistuu rippikouluun muualla kuin kotiseurakunnassaan, hän osallistuu rippikoulun teemapäiviin, jumalanpalveluksiin ja nuorisotoimintaan kotiseurakunnassaan. Poikkeuksena tästä ovat tilanteet, kun seurakunnat ovat maantieteellisesti lähellä toisiaan. Tällöin on mielekästä osallistua rippikoulun kokonaisuuteen, teemapäivät, jumalanpalvelukset ja nuorisotoiminta, lähijakso, intensiivijakso ja konfirmaatio, naapuriseurakunnassa.

12 § On suositeltavaa, että jokaisessa rippikoulun pitopaikassa on oma hiljentymiseen, rukoukseen ja jumalanpalveluselämään erotettu sakraalitila. Rippikoulujen suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan kirkkohallituksen hyväksymää turvallisuusohjeistusta.

Yksittäisen rippikoulun turvallisuusasiakirjassa määritellään tarkemmin leirin kokonaisturvallisuuteen liittyvät asiat ja toimenpiteet. Lisäksi seurakunnalla tulee olla voimassa oleva kriisivalmiussuunnitelma.

..... SEURAKUNNAN RIPPIKOULUN OHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty kirkkoneuvostossa/seurakuntaneuvostossakuun ... päivänä 20..

Vahvistettu hiippakunnan tuomiokapitulissakuun ... päivänä 20..

1 § Rippikoulua koskevat säännökset

Sen lisäksi mitä kirkkojärjestyksessä säädetään rippikoulusta, noudatetaan tämän ohjesäännön määräyksiä.

KJ 3:3

Seurakunnan tulee pitää rippikoulua, jossa nuoria perehdytetään kirkon yhteiseen uskoon ja ohjataan elämään seurakunnan yhteydessä.

Rippikoulua johtaa pappi tai lehtori. Opettajina toimivat heidän lisäksi kanttorit, nuorisotyönohjaajat ja muut seurakunnan viranhaltijat siten kuin seurakunnan rippikoulun ohjesäännössä määrätään. Tarvittaessa pidetään rippikoulu yksityisesti.

Seurakunnan rippikoulun ohjesäännön hyväksyy kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto. Päätös on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

KJ 3:4,1

Rippikoulussa annetaan opetusta kirkolliskokouksessa hyväksytyyn kristinopin mukaisesti. Käytettävät oppikirjat hyväksyy piispainkokous.

2 § Rippikoulua koskevat suunnitelmat

Rippikoulussa noudatetaan piispainkokouksen hyväksymää rippikoulusuunnitelmaa.

Rippikoulun paikallista toteutusta varten laaditaan kolmivuotinen paikallissuunnitelma, jonka kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto hyväksyy.

Vuoden aikana pidettäviä rippikouluja varten laaditaan vuosisuunnitelma, jonka kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto vahvistaa.

Yksittäistä rippikoulun pitämistä varten laaditaan toteutussuunnitelma.

Rippikoulun kokonaissuunnittelua ja järjestelyä varten nimetään seurakunnassa viranhaltija.

3 § Rippikoulun ohjaajat

Rippikoulun ohjaajina toimivat rippikoulun suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat työntekijät:

[Seurakunta täyttää]

Ohjaajana voi toimia myös tehtävään koulutettu vapaaehtoistyöntekijä.

Kirkkoherra määrää rippikoulun leirijakson ohjelmasta ja turvallisuudesta vastaavan seurakunnan työntekijän.

Vuosisuunnitelmassa nimetty ohjaajatiimi laatii rippikoulua koskevan toteutussuunnitelman yhdessä rippikoulun toteuttamiseen osallistuvien isosten ja vapaaehtoisten kanssa.

Rippikoulun ohjaajat vastaavat yhteydenpidosta rippikoululaisten perheisiin ja kummeihin, kouluihin sekä muihin yhteistyökumppaneihin

KJ 3:3,2

Rippikoulua johtaa pappi tai lehtori. Opettajina toimivat heidän lisäksi kanttorit, nuorisotyönohjaajat ja muut seurakunnan viranhaltijat siten kuin seurakunnan rippikoulun ohjesäännössä määrätään. Tarvittaessa pidetään rippikoulu yksityisesti.

4 § Rippikouluun otettavat nuoret

Rippikouluun voidaan ottaa nuoria, jotka rippikoulun päättymisvuonna täyttävät vähintään 15 vuotta. Kirkkoherra voi perustellusta syystä antaa luvan rippikoulun käymiseen tätä nuoremmalle henkilölle hänelle itselleen tutun ikäluokan kanssa.

5 § Rippikouluryhmien koko

Samassa ryhmässä rippikoululaisten lukumäärä on enintään 25.

Kirkkoneuvosto/seurakuntaneuvosto voi poikkeustapauksessa päättää ryhmäkoon ylittämisestä, kun siihen on erityisen painavat syyt.

Kirkkoherra voi seurakuntaneuvoston/kirkkoneuvoston linjauksen mukaisesti päättää ryhmäkoon ylittämisestä yksittäisessä tapauksessa erityisen painavista syistä.

6 § Tietojen ilmoittaminen

Rippikoulua johtava pappi tai lehtori huolehtii viipymättä konfirmaation jälkeen tarvittavien rippikoulun käymistä ja konfirmaatiota koskevien tietojen ilmoittamisesta seurakunnan kirkkoherranvirastoon/keskusrekisteriin.

7 § Rippikoulun arviointi

Rippikoulua on arvioitava säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Arvioinnissa hyödynnetään paikallissuunnitelmaa ja valtakunnallista nuorten itsearviointilomaketta.

8 § Erityis- ja yksityisrippikoulu

Seurakunta vastaa myös niiden henkilöiden rippikoulusta, jotka eivät voi osallistua ryhmämuotoiseen rippikouluun. Erityis- ja yksityisrippikouluissa noudatetaan piispainkokouksen hyväksymää rippikoulusuunnitelmaa.

9 § Aikuisrippikoulu

Seurakunta vastaa aikuisrippikoulun järjestämisestä. Aikuisrippikoulu järjestetään yksityisrippikouluna tai ryhmämuotoisena rippikouluna.

Aikuisrippikoulun kesto on 20 tuntia.

10 § Konfirmaatioon osallistumaan oikeutetut

Konfirmaatioon saavat osallistua rippikoulun käyneet kirkon jäsenet.

KJ 3:5

Konfirmaatioon voivat osallistua ne, jotka rippikoulun perusteella siihen oikeutetaan.

Konfirmaatiossa tunnustaudutaan kirkon uskoon ja saadaan oikeus käydä itsenäisesti ehtoollisella. Konfirmaation toimittaa pappi tai lehtori.

Konfirmaatio on kirkollisen vaalikelpoisuuden (KL 7:3), kummina toimimisen (KJ 2:17) ja pappisvihkimyksen (KJ 5:2) edellytys. Rippikoulun käyminen on kirkon jäsenen kirkollisen avioliittoon vihkimisen edellytys (KJ 2:18).

KJ 1:3,1

Kirkon jäseneksi otetaan

1) lapsi pyhässä kasteessa;

2) rippikoulun käynyt evankelis-luterilaiseen kirkkoon aikaisemmin kuulunut henkilö, joka ilmoittaa tahovansa tunnustaa kirkon uskoa; sekä

3) muu säädetyn iän täyttänyt henkilö, joka ei kuulu evankelis-luterilaiseen kirkkoon, siten, että hän tarpeellisen opetuksen jälkeen saa kasteen tai, jos hänet on oikein kastettu, tunnustaa kirkon uskon.

KJ 1:3,4

Henkilö, joka on otettu kirkon jäseneksi edellä 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti, katsotaan rippikoulun käyneeksi ja konfirmoiduksi.

11 § Rippikouluun osallistuminen muualla kuin omassa seurakunnassa

Jos seurakunnan jäsen osallistuu rippikouluun muualla kuin omassa seurakunnassa, hänen tulee osallistua seurakuntansa rippikoulun teemapäiviin, jumalanpalveluksiin ja nuorisotoimintaan, ellei toisin ole sovittu rippikoululaisen ja hänen kotiseurakuntansa sekä rippikoulun järjestäjän kesken.

12 § Rippikoulutilat ja välineet

Rippikoulua varten järjestetään asianmukaiset tilat ja välineet. Rippikoulun järjestelyssä on otettava huomioon yleiset turvallisuuteen ja terveyteen liittyvät ohjeet.

13 § Rippikoulun keskeyttäminen ja siirtäminen

Jos rippikoululainen toistuvasti laiminlyö hänelle annettuja ohjeita, rippikoulun ohjaajan tulee ottaa yhteyttä hänen vanhempaansa tai huoltajaansa. Mikäli myönteiseen ratkaisuun ei päästä, rippikoulun käynnin keskeyttämisestä ja sen siirtämisestä toiseen ajankohtaan päättää kirkkoherra ohjaajien esityksestä.